

■ Ἐπὶ τῇ ἱερᾷ μνήμῃ τῆς κοιμήσεως αὐτοῦ (Σεπτεμβρίου ΙΑ' 1938)

Ἅγιος Σιλουανὸς ὁ Ἀθωνίτης(*)

Αὐτὸ τὸ νεοφανὲς ἄστρο τοῦ στερεώματος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ἅγιος Σιλουανὸς -κατὰ κόσμον Συμεὼν Ἰβάνοβιτς Ἀντόνωφ- γεννήθηκε τὸ 1866 σὲ οἰκογένεια χωρικῶν τῆς περιφέρειας Ταμπὼφ τῆς Ρωσίας.

Ἀπὸ τὴν ἡλικία τῶν τεσσάρων ἐτῶν ἀναρωτιόταν: «Ποῦ εἶναι αὐτὸς ὁ Θεός; Ὅταν μεγαλώσω, θὰ γυρίσω ὅλη τὴν γῆ ἀναζητώντας τον!».

Ὅταν μεγάλωσε, οἱ Βίοι τῶν Ἁγίων καὶ τὰ Θαύματά τους πυρπόλησαν τὴν νεανική του καρδιά ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό, ὁ νοῦς του προσκολλήθηκε στὴν ἀδιάλειπτη μνήμη Του καὶ προσευχόταν πολὺ μὲ δάκρυα.

Ἡ χαρισματικὴ αὐτὴ κατάστασις, πού διήρκεσε τρεῖς μῆνες, διήγειρε μέσα του τὸν πόθο γιὰ τὴν μοναχικὴ ζωή. Νεὸς ὅμως, εὐθυμὸς ἐκ χαρακτῆρος καὶ προικισμένος μὲ ἐξαιρετικὴ φυσικὴ δύναμι, ἐπανῆλθε στὴν κοσμικὴ ζωὴ καὶ συμμετείχε σὲ ὅλες τὶς διασκεδάσεις τοῦ χωριοῦ.

Κάποια ἡμέρα, σὲ μία συμπλοκὴ παρὰ λίγο θὰ σκότωνε ἓνα συγχωριανό του. Λίγο καιρὸ μετὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐπίσῳδιο, ἀποκοιμήθηκε ἐλαφρὰ καὶ εἶδε στὸν ὕπνο του ἓνα φίδι νὰ σύρεται μέσα του ἀπὸ τὸ στόμα. Μαζὶ μὲ τὴν ἀηδία πού ἔνοιωσε, ἄκουσε τὴν φωνὴ τῆς Θεοτόκου νὰ τοῦ λέη μὲ ἀσυνήθιστη γλυκύτητα: «Κατάπιες στὸ ὄνειρό σου φίδι καὶ δὲν σοῦ ἄρесе· τὸ ἴδιο δὲν ἄρесе καὶ σὲ μένα νὰ βλέπω τὰ ἔργα σου».

“Υστερα ἀπὸ τὴν κλήσι αὐτῆ, ἡ ζωὴ του ἄλλαξε ριζικά. Αἰσθάνθηκε βαθειὰ ἀποστροφή πρὸς τὴν ἁμαρτία καὶ κυριευμένος ἀπὸ θερμὴ μετάνοια, δὲν σκεπτόταν τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον τὸ Ἅγιον Ὑψος καὶ τὴν Μέλλουσα Κρίσι.

Τὸ 1892, ἀμέσως μὲν τελείωσε τὴν στρατιωτικὴ του θητεία, ζήτησε ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τῆς Κροστάνδης νὰ εὐχεται γι’ αὐτὸν «νὰ μὴν τὸν κρατήσῃ ὁ κόσμος» καὶ ἀνεχώρησε γιὰ τὸ Περιβόλι τῆς Παναγίας. Εἰσηλθε ὡς δόκιμος στὴν ρωσικὴ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, πὸν τότε βρισκόταν στὸ ὑψιστὸ σημεῖο τῆς ἀκμῆς της καὶ ἀριθμοῦσε δύο χιλιάδες περίπου Μοναχοὺς.

Μετὰ τὴν γενικὴ ἐξομολόγησι πὸν ἔκανε στὴν ἀρχὴ τῆς νέας του ζωῆς, ὁ Πνευματικὸς τοῦ εἶπε ὅτι συγχωρήθηκαν ὅλες του οἱ ἁμαρτίες καὶ ὁ νεαρὸς δόκιμος παραδόθηκε στὴν χαρὰ. Ἔτσι, ἔχασε τὴν βαθειὰ του μετάνοια καὶ ἄρχισε νὰ πολεμῆται ἀπὸ σαρκικοὺς λογισμοὺς, πὸν τὸν ἐδιωχναν στὸν κόσμον γιὰ νὰ νυμφευθῆ.

Ὁ Πνευματικὸς τὸν συμβούλευσε ποτὲ νὰ μὴ συγκατατίθεται στοὺς λογισμοὺς, ἀλλὰ νὰ τοὺς διώχνῃ ἀμέσως μὲ τὴν ἐπίκλησι τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ. Ἀπὸ τὴν στιγμὴ ἐκείνη ὁ μακάριος δοῦλος τοῦ Θεοῦ δὲν δέχθηκε κατὰ τὰ σαράντα πέντε χρόνια τῆς μοναστικῆς του ζωῆς οὔτε ἓνα ἀπρεπῆ λογισμό.

Μὲ ἀπόφασιν εἶπε στὸν ἑαυτὸ του: «ἐδῶ θὰ πεθάνω γιὰ τὶς ἁμαρτίες μου» καὶ ἄρχισε μὲ πύρινη ἀδιάλειπτη προσευχὴ νὰ ζητῆ ἀπὸ τὸν Κύριον νὰ τὸν ἐλεήσῃ, τὴν μὲν ἡμέρα στὴν βαρεὴ καὶ κοπιαστικὴ διακονία τοῦ μύλου, πὸν ἐκτελοῦσε μὲ ἀκρίβεια καὶ ὀλοκληρωτικὴ ἀπάρνησι τοῦ ἰδίου του θελήματος, κυρίως ὅμως τὴν νύκτα, τὴν ὁποία περνοῦσε ὅλη σχεδὸν μὲ ζέουσα προσευχὴ, ὄρθιος ἢ καθισμένος σ’ ἓνα σκαμνί. Ὅταν ἀπέκαμε ἀπὸ τὴν ἐξάντλησι, δὲν ξάπλωνε, ἀλλὰ κοιμόταν καθισμένος στὸ σκαμνί δεκαπέντε ἕως εἴκοσι λεπτὰ καὶ σηκωνόταν πάλι γιὰ προσευχὴ. Συνολικὰ κοιμόταν δύο ὥρες τὸ εἰκοσιτετράωρον καὶ αὐτὲς διακεκομμένες.

Εἶχαν περάσει τρεῖς μόνον ἑβδομάδες ἀπὸ τὴν ἄφιξίν του στὸ Μοναστήρι, ὅταν **κάποιο βράδυ, καθὼς προσευχόταν μπροστὰ στὴν Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, ἡ Εὐχὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰσέδυσσε στὴν καρδιά του καὶ ἄρχισε νὰ ἐνεργῆται ἐκεῖ μόνη της ἀπαύστως ἡμέρα καὶ νύκτα.**

Τὴν σπάνια καὶ μεγάλη αὐτὴ δωρεά, πὸν μερικὲς φορὲς χαρίζει ὁ Θεὸς στοὺς ἀρχαρίους, ἀκολούθησε σκληρὸς ἀγώνας κατὰ τῶν λογισμῶν πὸν τοῦ ὑπέβαλλαν οἱ δαίμονες. Ἄλλοτε τοῦ ἔλεγαν ὅτι εἶναι ἅγιος, ἄλλοτε πάλι τὸν ἔρριχναν σὲ ἀπόγνωσι πὼς δὲν θὰ σωθῆ.

Μία νύκτα, τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς, τὸ κελλί του γέμισε ἔξαφνα ἀπὸ

άσυνήθιστο φῶς, πὸν διεπέρασε ὄλο του τὸ σῶμα. Ἡ ψυχὴ του ταραχθήκε. Ἡ προσευχὴ, ἂν καὶ συνέχισε νὰ ἐνεργῆται μέσα του, εἶχε χάσει τὴν συντριβὴν, καὶ ὁ δόκιμος Συμεὼν κατάλαβε ὅτι ἐπρόκειτο περὶ σατανικῆς πλάνης.

Ἔξι μῆνες πάλευε μὲ αὐτὲς τὶς δαιμονικὲς ἐπιθέσεις, προσευχόμενος μὲ ὄλη τὴν δυνατὴ ἔντασι ὅπουδῆποτε καὶ ἂν βρισκόταν, εἴτε στὸν ναὸ εἴτε στὸ διακόνημα τοῦ μύλου εἴτε στὸ κελλί, ὥσπου ἔφθασε σὲ ἐσχάτη ἀπόγνωσι.

Καθισμένος μίᾳ ἡμέρᾳ στὸ κελλί του, πρὶν ἀπὸ τὸν Ἑσπερινό, σκέφθηκε: «Ὁ Θεὸς εἶναι ἀδυσώπητος». Τὴν ἴδια στιγμὴ ἔνοιωσε τελείᾳ ἐγκατάλειψι καὶ ἡ ψυχὴ του γιὰ μίᾳ ὥρᾳ περίπου βυθίσθηκε στὸ σκοτάδι ἀπερίγραπτης ἀγωνίας. Τὴν ὥρᾳ τοῦ Ἑσπερινοῦ, ἐνῶ προσευχόταν μὲ τὴν Εὐχὴ: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλό», ἔχοντας τὸ βλέμμα του προσηλωμένο στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ τοῦ τέμπλου τοῦ παρεκκλησίου τοῦ μύλου, **ξαφνικὰ τὸν περιέλαμψε ὑπερφυσικὸ φῶς -ίλαρὸ καὶ γλυκύτατο αὐτὴν τὴν φορὰ- καὶ εἶδε τὸν Χριστὸ ζωντανὸ νὰ τὸν ἀτενίζῃ μὲ ἀνεκλάλητη πραότητα.** Ἡ θεία ἀγάπη διεπέρασε ὄλη του τὴν ὑπαρξὶ καὶ ἄρπαξε τὸ πνεῦμα του στὴν θεωρίᾳ τοῦ Θεοῦ, **ἔξω ἀπὸ τὰ σχήματα τοῦ κόσμου.**

Στὰ ἐπόμενα σαράντα πέντε χρόνια τοῦ μοναχικοῦ του βίου, ἀκατάπαυστα μαρτυροῦσε ὅτι διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐγνώρισε τὸν ἴδιο τὸν Κύριο, ὁ Ὅποιος τοῦ ἐφανίσθηκε καὶ τοῦ ἀπεκάλυψε τὴν χάρι Του στὴν πληρότητά Της.

Τὸ ὄραμα ἀλλοίωσε τόσο τὴν ψυχὴ του ἀπὸ ἄμετρῃ ἀγάπῃ πρὸς τὸν Κύριο, ὥστε ἀκόρεστα πιά τὸ πνεῦμα του, νύκτα καὶ ἡμέρα στραμμένο πρὸς τὸν Ἠγαπημένο, ἔκραζε: «Διψᾷ ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριο καὶ μὲ δάκρυα τὸν ζητῶ. Πῶς νὰ μὴ Σὲ ζητῶ; Σὺ πρῶτος μὲ ζήτησες καὶ μοῦ ἔδωσες νὰ γευθῶ τὴν γλυκύτητα τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, καὶ ἡ ψυχὴ μου Σὲ ἀγάπησε ὀλοκληρωτικά».

Μόλις πέρασε ὁ πρῶτος καιρὸς μετὰ τὴν ἐμφάνισι τοῦ Κυρίου, οἱ δαίμονες ὤρμησαν πάλι ἐναντίον του μὲ λογισμοὺς τώρα ὑπερηφανείας. Ὁ Συμεὼν συγκέντρωσε ὄλες του τὶς δυνάμεις στὸν ἀγῶνα γιὰ καθαρὴν προσευχὴν. Κατὰ καιροὺς παρηγορεῖτο ἀπὸ ὀλιγόχρονας ἐπισκέψεις τῆς Χάριτος, ἀλλ' ὅταν αὐτὴ τὸν ἐγκατέλειπε καὶ ἐνεφανίζοντο δαίμονες, ἡ ὁδὴν τῆς ψυχῆς του ἦταν ἀπερίγραπτη.

Προκειμένου να κρατήσει αναφαίρετη την Χάρι μέσα του, ἄρχισε ἕνα μακροχρόνιο καὶ ἐξαιρετικὰ ἐπίπονον ἀγῶνα, πὸν συχνὰ ξεπερνοῦσε τὶς συνηθισμένες ἀνθρώπινες δυνάμεις.

Τὸ 1896 ἐκάρη μικρόσχημος Μοναχὸς μὲ τὸ ὄνομα Σιλουανός. Ἐξωτερικὰ συνέχισε νὰ ἀκολουθῆ τὴν γενικὴ τάξι τῆς Μονῆς, ἀλλὰ ἡ ἔντασις τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ βίου τὸν ἐδίδασκε σταδιακὰ τὴν τελειότερη ἀσκητικὴ πρᾶξι.

Πέρασαν δεκαπέντε χρόνια μαρτυρικῶν ἀγῶνων ἀπὸ τὴν ἡμέρα πὸν τοῦ ἐμφανίσθηκε ὁ Κύριος· καὶ μία νύκτα, ὅταν σηκώθηκε ἀπὸ τὸ σκαμνὶ τοῦ γιὰ νὰ κάνη μετάνοιες, ἕνας δαίμονας ἐμφανίσθηκε μπροστὰ στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ περιμένοντας νὰ δεχθῆ αὐτὸς τὴν προσκύνησι.

Ὁ Σιλουανὸς μὲ ὀδύνη καρδίας ἐζήτησε τὴν βοήθεια τοῦ Κυρίου καὶ ἄκουσε στὴν ψυχὴ του τὴν ἀπάντησι: «Οἱ ὑπερήφανοι πάντα ἔτσι ὑποφέρουν ἀπὸ τοὺς δαίμονες». «Κύριε», εἶπε ὁ Σιλουανός, «δίδαξέ με τί πρέπει νὰ κάνω γιὰ νὰ ταπεινωθῆ ἡ ψυχὴ μου;». Καὶ πῆρε τὴν ἀπάντησι: **«Κράτα τὸν νοῦ σου στὸν ἄδη καὶ μὴ ἀπελπίζου».**

Μὲ τὸν λόγο αὐτὸ -παρακαταθήκη στὴν γενεά μας- ὁ Θεὸς τοῦ ἀπεκάλυψε, ὅτι κάθε ἀσκητικὸς ἀγῶνας πρέπει νὰ ἀποβλέπη στὴν ἀπόκτησι τῆς ταπεινώσεως τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὸν λόγον του· «Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρῶός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ» (Ματθ. ια' 29), καὶ ὅτι αὐτὴ **ἡ ταπεινώσις εἶναι ἡ βασιλικὴ καὶ ἀσφαλὴς ὁδὸς πὸν ὀδηγεῖ στὴν καθαρὴ προσευχὴ καὶ στὴν ἀπάθεια.**

Ἔλεγε πῶς, μόλις ὁ νοῦς του ἔφευγε ἀπὸ τὴν μνήμη τοῦ πυρὸς τῆς κολάσεως, οἱ λογισμοὶ ἀποκτοῦσαν πάλι δύναμι.

Στὸ ἐξῆς, τηρώντας ὡς κανόνα ἀπλανῆ τὸν λόγο τοῦ Κυρίου, πορευόταν σταθερὰ στὴν ὁδὸ τῆς δεσποτικῆς ταπεινώσεως. Ἡ Χάρις ἐνοίκησε μονίμως μέσα του· ἀλλὰ ὅταν αὐτὴ ἐλαττωνόταν ἐξ αἰτίας τοῦ εὐμεταβλήτου τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως -ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἔπασχε ἀκόμη ὁ Σιλουανός- ἔχυνε ὀδυνηρὰ δάκρυα.

Πέρασαν ἄλλα δεκαπέντε χρόνια ἐντατικοῦ ἀγῶνος, μέχρις ὅτου ἀποκτήσῃ πλήρη κυριαρχία ἐπάνω σὲ κάθε κίνησι τῆς καρδίας του καὶ εἰσέλθῃ κατὰ τὴν τελευταία δεκαπενταετία τοῦ ἐπιγείου βίου του στὴν μακαρία κατάστασι τῆς ἀπαθείας.

Τὸ 1911 ἐκάρη μεγάλοςχημος Μοναχός. Ἐκείνη περίπου τὴν ἐποχὴ, ποθώντας ἡ ἀδιάλειπτη προσευχὴ του νὰ εἶναι ἀπερίσπαστη, ζήτησε ἀπὸ τὸν Ἠγούμενο τὴν εὐλογία νὰ ἀφήσῃ τὸ διακόνημα τοῦ Οἰκονόμου πὸν εἶχε καὶ νὰ πάῃ στὸ παλαιὸ Ρωσικὸ -ἐξάρτημα τῆς Μονῆς πὸν βρίσκεται ὑψηλότερα στὸ βουνό- ὅπου χάρις στὴν ἐρημικὴ ἡσυχία τοῦ τό-

που ζούσαν αυστηροί άσκηταί. Έκει έπαθε ψύξι στο κεφάλι και έως τόν θάνατό του υπέφερε από μαρτυρικούς πονοκεφάλους, τούς όποιους θεώρησε ως παιδαγωγική τιμωρία, επειδή είχε κάνει τó θέλημά του.

Ένάμισυ χρόνο άργότερα τó Μοναστήρι τόν άνεκάλεσε στο διακόνημα τού Οικονόμου, στο όποιο παρέμεινε ως τó τέλος τής ζωής του. Όταν επέστρεψε στην ύπακοή του, μολονότι άνέλαβε υπό τήν ευθύνη του διακοσίους περίπου έργάτες, ή προσευχή του έγινε θερμότερη παρά στο παλαιό Ρωσικό.

Κάθε πρωί περιερχόταν τά έργαστήρια, για νά κατανείμη τις έργασίες τής ημέρας και επέστρεφε πάλι στο κελλί του νά προσευχηθί με δάκρυα γι' αúτους τούς ανθρώπους και τις οικογένειές τους, «για τόν λαό τού Θεού».

Έχοντας λάβει από τó Άγιο Πνεύμα τó χάρισμα νά βιώνη ένεργώς τήν άπέραντη αγάπη τού Χριστού προς τόν κόσμο, με πύρινα δάκρυα προσευχόταν **άδιαλείπτως για όλη τήν ανθρωπότητα, για όλον τόν Άδάμ, ιδιαίτέρως δε για τούς κεκοιμημένους.**

Έλεγε: «Νά προσεύχεσαι για τούς ανθρώπους σημαίνει νά χύνης αίμα» και δίδασκε ότι τó κριτήριο τής αληθινής πίστεως είναι ή αγάπη προς τούς έχθρούς.

Αύτós ό ταπεινός Άγιορείτης Μοναχός, πού έζησε όλα τά χρόνια τής μοναχικής του ζωής ένα μαρτυρικό άγώνα στην άφάνεια, **άφησε ως κληρονομιά στην Έκκλησία -σάν ένας νέος προφήτης- τήν προσευχή υπέρ τού κόσμου· αυτή είναι ή σύνθεσις τού χριστιανισμού και ή συντομότερη όδός για τήν έπίτευξι τής τελειότητας.**

Στηρίζοντας τόν κόσμο με τήν προσευχή του και δεόμενος στον Κύριο νά Τόν γνωρίσουν έν Πνεύματι Άγίω όλοι οί λαοί τής γής, έτελείωσε έν ειρήνη τόν επίγειο δρόμο του στις 11 Σεπτεμβρίου 1938**.

Ταίς τού Σου Άγίου πρεσβείαις,
Χριστέ ό Θεός, έλέησον ήμάς.
Άμήν.

* Νέος Συναξαριστής τής Όρθοδόξου Έκκλησίας τ. 1, Έκδόσεις Όρμούλια 2001, σελ. 261-266. Έπιμέλ. ήμετ.

** Για τόν έκτενή Βίο και τις Γραφές τού Άγίου Σιλουανού, βλ. Άρχιμ. Σωφρονίου (Σαχάρωφ), Ό Άγιος Σιλουανός ό Άθωνίτης, έκδ. Έεράς Σταυροπηγιακής Μονής Τιμίου Προδρόμου, Έσσεξ Άγγλιας, 1995.